

V.Gardthausen, Das Buchwesen im Altertum und im Byzantinischen Mittelalter², Leipzig 1911; W.Schubart, Das Buch bei den Griechen und Römern³, Leipzig 1921; J.Carcopino, op.cit., s.225-226; G.Manganaro, Una bibliotheca storica nel Gimnasio di Taromenion e il P.Oxy. 1291, La Parola del Passato XXIX, 1974, s.329n.; J.Tönsberg, Offentlige biblioteker i Romerriget i det 2. århundrede e Kr., Museum Tusculanum, 1976, s.28n., 111n., A.J.Marshall, Library resources and creative writing at Rome, Phoenix XXX, 1976, s.252n.; G.Mader, The library of Alexandria, Akroterion XXI, 2, 1976, s.2n.
K.Głombiowski, H.Szwejkowska, op.cit., s.60

⁴⁶ Sen., De tranq. 9,6. Zob. J.Wikarjak, op.cit., s.103; K.Głombiowski, H.Szwejkowska, op.cit., s.59

⁴⁷ Ovid., Trist. III 1,79-80; interea, quoniam statio mihi publica cleusa est, /privato liceat delitusse loco; Suet., Caes.56; id. Calig. 34. Zob. również J.Carcopino, op.cit., s.224-225; L.Winniczuk, Corneliusz Gallus i Publiusz Owidiusz Nazo /W/ Od starożytności do współczesności, Warszawa 1981, s.73

⁴⁸ Suet., Dom. 10

⁴⁹ Suet., Tib. 61, Calig. 16; Tac., Ann. IV 34

⁵⁰ J.Carcopino, op.cit., s.129, 132. Zob. również CIL II 5181; Suet., De gramm. 1,2; V.Hertzog, Sitzungsberichte der Preussischen Akademie XXXII, 1935, s.967

⁵¹ Sen., Ep.88; Plut., Pericl.2; Cic., Tusc. Disp. I 2. Por. Lukian, Sen. 9-13. Zob. również G.Boissier, Fin du paganisme, vol.I, s.149; S.Mrozek, Praca w antycznym systemie wartości /W/ Pamiętnik XII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich. 17-20 września 1979 roku. Część II, Katowice 1979, s.11n.

⁵² Cic., De off. I 42. Zob. na ten temat E.M.Štajerman, Krizis antičnoj kultury, Moskva 1975, s.37-39; V.V.Byčkov, op.cit., s.16; a zwłaszcza L.Friedländer, Über den Ku stiinn der Römer in der Kaiserzeit, Königsberg 1852, s.32